

Spis treści

Przedślowie	9
Terminologia gramatyczna	11
1. Co to jest gramatyka?	17
2. Co rozumiemy przez pojęcie gramatyki tradycyjnej?	18
3. Jakie istnieją rodzaje gramatyk?	18
4. Czy istnieją wyjątki od praw gramatycznych?	19
5. Co to jest morfem?	20
6. Czym różni się morfem od wyrazu?	20
7. Co rozumiemy przez termin konstrukcja gramatyczna?	20
8. Czym różni się konstrukcja gramatyczna od jej struktury?	21
9. Co to są kategorie gramatyczne?	21
10. Co rozumiemy przez pojęcie systemu językowego?	21
11. Co to są części mowy?	22
12. Co to jest czasownik i jakie wyróżnia się rodzaje czasowników?	22
13. Jak dzieli się czasowniki według kryterium znaczeniowego?	23
14. Co to są rodzaje czynności?	23
15. Do czego służą czasowniki posiłkowe?	24
16. Co to są czasowniki łącznikowe?	25
17. Jakie treści wyrażają czasowniki modalne?	25
18. Co to są czasowniki przechodnie i nieprzechodnie?	26
19. Co to są czasowniki zwrotne?	27
20. Co to są czasowniki funkcyjne?	27
21. Jak dzieli się czasowniki pod względem budowy?	28
22. Co to są formy odmienne i nieodmienne czasownika?	29
23. Jakie kategorie gramatyczne wyrażają czasowniki?	30
24. Jak dzieli się czasowniki według ich odmiany?	31
25. Czy istnieją czasowniki, które mają formy zarówno mocne jak i słabe?	33
26. Jak odmienia się czasowniki według osoby i liczby?	34
27. Jak odmienia się czasowniki według czasów?	34

28. Które czasowniki tworzą czas Perfekt za pomocą czasownika posiłkowego <i>haben</i> , a które za pomocą <i>sein</i> ?	34
29. Jakie znaczenie mają czasowniki w czasie teraźniejszym (Präsens)?	36
30. Co wyraża czas przeszły Präteritum?	37
31. Jakie znaczenie ma czas przeszły Perfekt?	37
32. Jakie znaczenie ma czas zaprzeczony Plusquamperfekt?	39
33. Co wyraża czas przyszły Futur I?	39
34. Jakie znaczenie ma czas przyszły Futur II?	40
35. Co to są tryby czasownika?	41
36. Jak tworzy się formy trybu przypuszczającego (Konjunktiv)?	41
37. Jak się tworzy formy koniunktywu czasowników modalnych?	43
38. Kiedy używa się Konjunktiv I?	44
39. Kiedy używa się Konjunktiv II?	45
40. Czy w mowie zależnej zawsze używa się koniunktywu?	46
41. Co to jest forma warunkowa i kiedy jej się używa?	47
42. Jak tworzy się formy trybu rozkazującego (Imperativ)?	49
43. Jak się tworzy stronę bierną (Passiv) i kiedy ją się stosuje?	50
44. Co to jest rzeczownik i czym różni się od innych części mowy?	52
45. Jak dzieli się rzeczowniki pod względem znaczeniowym?	52
46. Co to jest przypadek gramatyczny i jak odmienia się rzeczowniki?	53
47. Jak rozpoznać, który to przypadek, gdy formy różnych przypadków są identyczne?	54
48. Jak wyraża się liczbę mnogą rzeczowników?	56
49. Co to są rzeczowniki singularia tantum i pluralia tantum?	57
50. Czym różni się rodzaj gramatyczny od rodzaju naturalnego?	58
51. Czy istnieją reguły określające rodzaj gramatyczny rzeczowników?	58
52. Jak odmieniają się rodzajniki?	60
53. Kiedy używa się rodzajnika określonego?	61
54. Kiedy używa się rodzajnika nieokreślonego?	62
55. Kiedy występuje rodzajnik zerowy?	63
56. Co to są wyrazy rodzajnikowe?	64
57. Co to są przymiotniki i jakie pełnią funkcje?	65
58. Jak odmieniają się przymiotniki?	66
59. Czy od reguł odmiany przymiotników istnieją wyjątki?	68
60. Jak stopniuje się przymiotniki?	69
61. Jak wytłumaczyć, że 'starsza pani' jest młodsza niż 'stara pani'?	71
62. Co to są liczebniki i jakie istnieją ich rodzaje?	72
63. Co to są zaimki i jakie istnieją rodzaje zaimków?	75

64. Jaką funkcję pełnią zaimki osobowe i jak się odmieniają?	75
65. Do czego służą zaimki dzierżawcze?	77
66. Jakie istnieją zaimki wskazujące i jak się odmieniają?	78
67. Do czego służą zaimki względne?	80
68. Czy wszystkie pytania zaczynają się od wyrazów pytających?	81
69. Jaką funkcję pełnią zaimki zwrotne?	83
70. Co to jest zaimek wzajemny?	83
71. Które zaimki nieokreślone występują tylko w funkcji rzeczownikowej?	83
72. Które zaimki nieokreślone występują zarówno w funkcji przymiotnikowej, jak i rzeczownikowej?	85
73. Co to są przysłówki i jakie odróżnia się ich rodzaje?	87
74. Czy wszystkie przysłówki są stopniowalne?	89
75. Co to są przysłówki zaimkowe?	89
76. Do czego służą przyimki i jakie istnieją ich rodzaje?	90
77. Które przyimki rządzą biernikiem?	91
78. Które przyimki rządzą celownikiem?	92
79. Kiedy przyimki rządzą biernikiem a kiedy celownikiem?	92
80. Które przyimki rządzą dopełniaczem?	93
81. Co to są spójniki współrzędne i jakie istnieją ich rodzaje?	94
82. Jaką funkcję pełnią spójniki podporządkowujące?	96
83. Co to są partykuły i do czego służą?	97
84. Czym zajmuje się składnia?	100
85. Jakie istnieją rodzaje zdań?	100
86. Na czym polega związek zgody?	101
87. Co to jest rekcja (związek rządu)?	101
88. Jaka jest różnica między terminologią morfologiczną a składniową?	102
89. Co rozumiemy przez pojęcie podmiotu?	103
90. Jaką funkcję pełni orzeczenie i jakie istnieją rodzaje orzeczeń?	104
91. Co to są dopełnienia?	105
92. Jaką funkcję pełnią okoliczniki i jakie istnieją ich rodzaje?	105
93. Jaką funkcję pełnią przydawki?	107
94. Od czego zależy struktura zdania?	108
95. Co to jest zdanie współrzędnie złożone?	109
96. Co to jest zdanie podrzędnie złożone?	110
97. Jakie istnieją rodzaje zdań podrzędnych?	112
98. Co to są zdania podmiotowe?	112
99. Co to są zdania orzecznikowe?	113

100. Jaką funkcję pełnią zdania przydawkowe?	113
101. Czym wyróżniają się zdania dopełnieniowe?	114
102. Jakie funkcje pełnią zdania okolicznikowe?	115
103. Czym wyróżniają się zdania okolicznikowe miejsca?	115
104. Jakie istnieją zdania okolicznikowe czasu?	115
105. Co to są zdania okolicznikowe czasu równoczesne?	116
106. Kiedy mówimy o uprzednich zdaniach okolicznikowych czasu?	116
107. Kiedy mówimy o następczych zdaniach okolicznikowych czasu?	117
108. Co wyrażają zdania okolicznikowe sposobu?	118
109. Co wyrażają zdania okolicznikowe przyczyny?	119
110. Jakie funkcje pełnią zdania okolicznikowe warunku?	120
111. Co to są zdania okolicznikowe skutku?	121
112. Czym wyróżniają się zdania okolicznikowe celu?	121
113. Co wyrażają zdania okolicznikowe przyzwolenia?	122
114. Jakie funkcje pełnią konstrukcje bezokolicznikowe i imiesłowowe?	123
115. Co to są zdania wielokrotnie złożone?	123
116. Jak przeprowadza się analizę zdania wielokrotnie złożonego?	124
117. Co to jest klamra werbalna (Verbalklammer)?	124
118. Co to jest klamra zdaniowa (Satzklammer)?	125
119. Jak wygląda klamra zdaniowa w zdaniu podrzędnym?	127
120. Jaką pozycję zajmuje orzeczenie w zdaniu oznajmującym?	127
121. Jaką pozycję zajmuje orzeczenie w zdaniu pytającym?	128
122. Jaka jest pozycja orzeczenia w zdaniu podrzędnym?	129
123. Jaka jest kolejność dopełnień rzeczownikowych i zaimkowych?	130
124. Jaką pozycję zajmują okoliczniki?	131
125. Kiedy używa się zaprzeczenia <i>nein</i> , <i>kein</i> , <i>nicht</i> ?	132
Bibliografia (wybór)	135
Lista czasowników mocnych i nieregularnych	136